

Projektnamn:	Samverkan för kompetens inom kollektivtrafiken
Projektägare:	Länstrafiken i Västerbotten Aktiebolag
RUS prioriterad område:	6 Västerbotten en region rik på kompetenser
RUS delprioritering:	6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling
Berörda län/Kommun:	Västerbottens län
Sökt belopp:	1 285 564 kr
Sökt projektkostnad:	2 571 128 kr
Projektperiod:	2025-08-01 - 2026-12-31

Kollektivtrafiken står inför stora utmaningar på grund av kompetensbrist. Projektet syftar till att bygga strukturer i branschen och med andra aktörer för att öka samverkan och därigenom kunna möta branschens behov av rekrytering. De aktiviteter som kommer genomföras i projektet är bland annat omvärldsbevakning och internationell dialog, studiebesök och nätverkande, workshops, djupintervjuer och kartläggning av behov för att sedan arbeta fram förslag till ny struktur för samarbete. Projektet ska pågå från augusti 2025 till 31 december 2026.

Ansökan avser medfinansiering till Socialfonden Övre Norrland.

Förslag till beslut

BIFALL

Länstrafiken i Västerbotten Aktiebolag beviljas **1 285 564 kr**, dock högst **50,00 %** av godkända kostnader uppgående till 2 571 128 kr för projektet *Samverkan för kompetens inom kollektivtrafiken* för projektperioden 2025-08-01 - 2026-12-31. Beslutet har fattats med stöd av förordning (2003:596) om bidrag för projektverksamhet inom den regionala tillväxtpolitiken och i förekommande fall förordning (2015:210) om statligt stöd för att regionalt främja små och medelstora företag. Medel disponeras ur anslaget 1:1.

REGION VÄSTERBOTTEN beviljar stöd av följande skäl:

Projektet följer intentionerna i Västerbottens regionala utvecklingsstrategis prioriterade område 6 Västerbotten en region rik på kompetenser och delprioritering 6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.

Projektet uppfyller kraven fastställda i Region Västerbottens *Agenda för hållbar finansiering* och bidrar delvis till de prioritetshöjande aspekterna Sammanhållen region och Hållbar regional tillväxt.

Bedömda resultat och konsekvenser

Urvalskriterier och prioriteringar

I nedanstående två tabeller framgår hur projektet uppfyller Region Västerbottens krav och prioritetshöjande aspekter fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering.

KRAV fastställda i Agenda för hållbar regional finansiering	Nej	Ja
Projektet är avgränsad från den sökandes ordinarie verksamhet i fråga om tid, ekonomi och arbetsinsats		X
Projektet har en projektlogik som visar vilka problem ska lösas, vad ska uppnås, genom vilka åtgärder projektets mål uppnås och med vilka resurser detta görs		X
Jämställdhet är integrerad i projektet		x
Mångfald inklusive integration och andra sociala aspekter är integrerad i projektet		X
Ekologisk hållbarhet är integrerad i projektet		X
Ekonomisk hållbarhet är integrerad i projektet		X

PRIORITETSHÖJANDE ASPEKTER fastställda i Agenda för hållbar finansiering	Inte alls	I låg grad	Delvis	I hög grad	I mycket hög grad
Projektet bidrar till att Västerbotten är en sammanhållen region			X		
Projektet bidrar till hållbar regional tillväxt			X		
Projektet bidrar till positiva hållbarhetseffekter genom insatser som i huvudsak syftar till att hantera regionala hållbarhetsutmaningar inom jämställdhet, mångfald inklusive integration och andra sociala dimensioner och miljö och klimat.					

Sammanfattande bedömning

- Ansökan avser medfinansiering till Socialfonden Övre Norrland.
- Ansökan bedöms ligga i linje med intensionerna i RUS prioritering 6 Västerbotten en region rik på kompetenser och delprioritering 6.1 Kapacitet för samverkan och samhandling.
- Ansökan bedöms uppfylla kraven fastställda i Region Västerbottens Agenda för hållbar regional finansiering och bedöms delvis bidra till de prioritetshöjande aspekterna Sammanhållen region och Hållbar regional tillväxt.
- Projektet är sökt som ett samverkansprojekt mellan Länstrafiken Västerbotten AB, Region Västerbotten, Svenska Taxiförbundets Service Aktiebolag, Sveriges Bussföretag och Transportföretagen TF AB. Den enda organisationen som har någon budget i projektet är dock Länstrafiken som går in med 5 % av finansieringen. De andra aktörerna är efter tydliggörande inte samverkansparter i projektet utan samarbetsparter och kommer enbart vara representerade i projektets styrgrupp.
- Enligt sökanden finns stort behov av buss- och taxichaufförer i länet. Hur stort behovet är i förhållande till andra kompetensbehov i länet kunde dock ha förtydligats i ansökan. I komplettering presenteras undersökningar som visar på rekryteringsbehov inom branschen och sökanden beskriver att frågan om rekryteringsbehov inom branschen inte lyfts tillräckligt via de plattformar och projekt som i dagsläget finns då kollektivtrafiken specifikt sällan deltar eller lyfts fram.
- Ett flertal andra snarlika kompetensförsörjningsprojekt drivs i länet. Det är något otydligt hur projektet är tänkt att samverka med övriga projekt. Exempelvis så att olika projekt inte konkurrerar om samma potentiella arbetskraft då flera projekt arbetar med att försöka säkerställa kompetensbehoven i deras olika branscher.
- Det är ett något personaltungt projekt, ca 1,8 miljoner av projektbudgeten går till finansiering av sökande organisations egen personal. Beräkningsgrund för i projektet budgeterade externa kostnader saknas trots efterfrågad komplettering.
- Ansökan bedöms ha beaktat hållbarhet (jämnställdhet, mångfald, ekologisk och ekonomisk).
- Ansökan föreslås sammantaget bifallas.

Ersätter beslutet ett tidigare/annat beslut?

-

Resurser och finansiering

-

Bilagor

-

Beslut expedieras till

Verksamhetschef: Nils Enwald

Projekt-PM

ÄrendelD
20372305

Diarie-nr
REGAC 66-2025

Sammanfattning

Kollektivtrafiken står inför stora utmaningar på grund av kompetensbrist. Projektet syftar till att bygga strukturer i branschen och med andra aktörer för att öka samverkan och därigenom kunna möta branschens behov av rekrytering. De aktiviteter som kommer genomföras i projektet är bland annat omvärldsbevakning och internationell dialog, studiebesök och nätverkande, workshops, djupintervjuer och kartläggning av behov för att sedan arbeta fram förslag till ny struktur för samarbete. Projektet ska pågå från augusti 2025 till 31 december 2026.

Vilket/vilka problem vill projektet lösa?

Kollektivtrafiken, både den allmänna och särskilda, är avgörande för att Västerbotten och andra glesbefolkade regioner ska fungera och för att invånare ska kunna ha tillgång till arbetsmöjligheter och en god livskvalitet. I Västerbotten behövs kollektivtrafiken för att minska beroendet av privat biltrafik och för att skapa en tillgänglig region för alla. Särskilt viktig är den särskilda kollektivtrafiken som utför samhällsviktiga uppdrag såsom sjukresor, färdtjänst och skolskjuts.

Tyvärr står kollektivtrafiken inför ett allvarligt problem – en snabbt växande brist på arbetskraft. Denna arbetskraftsbrist gäller ett flertal yrken inom branschen, inklusive bussförare, taxiförare och bussmekaniker, och utgör ett direkt hot mot att kunna bedriva kollektivtrafik i länet.

Bristen på personal är inte ett isolerat problem, utan är ett landstäckande och även internationellt fenomen. Enligt rapporten Tempen på bussbranschen 2023, framtagen av organisationen Transportföretagen, saknas det för närvarande omkring 200 bussförare i Västerbotten, och det framtida rekryteringsbehovet är stort. Vidare visar rapporten på att utbildningsplatser inte fylls och att gymnasieutbildningar inom transport inte längre är självklara i alla kommuner i länet, vilket förvärrar situationen.

Denna arbetskraftsbrist är särskilt uttalad i glesbefolkade regioner som Västerbotten, där de stora avstånden, låg befolkningstäthet och en åldrande befolkning ytterligare försvårar rekrytering och kompetensförsörjning. Bristen på arbetskraft gör att små och ofta isolerade lokala arbetsmarknader, tillsammans med små organisationer och kommuner med begränsade resurser, gör det svårt att möta behoven i kollektivtrafiken. Den glesa befolkningen står dessutom inför en rad andra utmaningar, som begränsade möjligheter till kollektivt resande och en ökande efterfrågan på flexibla transportlösningar.

Forskning och rapporter från bland annat Arbetsförmedlingen, Transportföretagen och Svenska Taxiförbundet pekar på en växande trend där branschen misslyckas med att attrahera nya arbetstagare, och att särskilt unga och kvinnor är underrepresenterade i dessa yrken. För att möta framtidens utmaningar och säkerställa att kollektivtrafiken i Västerbotten och andra glesbefolkade regioner kan fortsätta fungera, behövs en samlad och långsiktig strategi för att både rekrytera och behålla arbetskraft.

Vidare ska projektet kunna presentera behov av utbildning som finns bland befintliga yrkesgrupper i branschen, men också kommande.

Ett exempel kan vara den grupp som står utanför arbetsmarknaden på grund av problem med svenska språket. Projektet ska då ansöka om medel ur andra programområden för att kunna genomföra konkreta kompetenshöjande utbildningsinsatser och erbjuda dessa till trafikföretagen i branschen.

Bristen på arbetskraft beror på att många yrkesgrupper inom branschen har relativt hög medelålder. Branschen har heller inte lyckats attrahera ungdomar och kvinnor i den utsträckning som skulle behövas. Det finns också utmaningar i dagens lagstiftning som innebär begränsningar för ungdomar att erhålla körkort och yrkes-kompetensbevis, men här görs insatser på nationell nivå och kommer ligga utanför detta projekt.

Idag hanterar trafikföretagen i Västerbotten problemet själva, inom ramen för sin verksamhet. Samarbete sker med Arbetsförmedlingen och olika utbildningsinstanser. För Länstrafiken i Västerbotten är det ett nytt uppdrag, dvs att arbeta med kompetensförsörjningen i branschen. Det finns goda exempel på insatser från andra delar av landet, vilket kommer ingå i detta projekt att kartlägga och dra lärdom av.

Förväntat resultat av projektet på kort och lång sikt

- Projektet har skapat av en gemensam struktur för samverkan som effektivt kan hantera rekrytering och kompetensutveckling inom kollektivtrafikbranschen.
- En tydlig handlingsplan med ansvarsfördelning för att attrahera fler till branschen, med särskilt fokus på unga och kvinnor, finns framtagen
- Projektet har skapat rutiner och ansvarsfördelning gällande kartläggningar och uppföljningar av kommande anställningsbehov och kompetenskrav.
- Projektet har bidragit till ökad samverkan mellan utbildningsinstitutioner och branschaktörer för att säkerställa relevant utbildning och tillgång till utbildningsplatser.
- Insatser har genomförts för att lyfta branschen så att fler ser kollektivtrafikbranschen som en attraktiv bransch att arbeta i
- En stabil och långsiktig kompetensförsörjning för kollektivtrafikbranschen i Västerbotten, som gör att branschen kan fortsätta fungera effektivt trots de utmaningar som finns med stora avstånd och låg befolkningstäthet.
- En mer attraktiv kollektivtrafikbransch för alla grupper i samhället, särskilt unga och kvinnor.
- En kontinuerlig utveckling och uppdatering av utbildnings- och kompetensutvecklingsprogram för att möta den digitalisering och elektrifiering som branschen står inför.

Målgrupp

Målgruppen för projektet omfattar alla i Västerbotten, med ett särskilt fokus på att attrahera unga, kvinnor och andra underrepresenterade grupper till kollektivtrafikbranschen. Genom att rikta insatser mot dessa grupper, ska branschen bli mer attraktiv och synlig som en karriärmöjlighet för en bredare mångfald av individer.

Projektets hållbarhetsaspekter

Kollektivtrafiken står för hållbara transporter och är nödvändig för att människor i vårt län ska kunna bo och arbeta i hela länet. Kollektivtrafiken erbjuder möjlighet till en mer hållbar livsstil och en mer hållbar samhällsplanering där beroendet av privat bil kan minska.

Vidare ska projektet ha ett särskilt fokus på underrepresenterade grupper som såsom unga och kvinnor.

Kostnadsbudget

Kostnadsslag	Totalt
Personal	1 821 128
Externa tjänster	550 000
Resor och logi	200 000
Summa kostnader	2 571 128
Projektintäkter	
Summa faktiska kostnader	2 571 128
Bidrag annat än pengar	
Summa bidrag i annat än pengar	0
Summa totala kostnader	2 571 128

Finansieringsbudget

Finansiär	Totalt
Total offentligt bidrag annat än pengar	0
SVENSKA ESF-RÅDET, socialfonden Övre Norrland	1 157 008
Länstrafiken i Västerbotten AB	128 556
Total offentlig kontantfinansiering	1 285 564
Total offentlig finansiering	1 285 564
Total privat bidrag annat än pengar	0
Total privat kontantfinansiering	0
Total privat finansiering	0

Finansiering	Totalt
Region Västerbotten	1 285 564